

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

9 päivänä helmikuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sokeri — Tuotantomaksut — Keskimääräisen tappion laskeminen —
Tuotantomaksujen laskeminen — Asetus (EY) N:o 2267/2000 — Pätevyys — Asetus
(EY) N:o 1993/2001 — Pätevyys

Asiassa C-585/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Brysselin alioikeus, Belgia) on esittänyt 14.10.2015 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.11.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Raffinerie Tirlemontoise SA

vastaan

Belgian valtio,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan ja D. Šváby,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Giacobbo-Peyronnel,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 14.7.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Raffinerie Tirlemontoise SA, edustajinaan D. Gérard, avocat, ja H.-J. Prieß, Rechtsanwalt,
- Belgian hallitus, asiamiehinään M. Jacobs ja J.-C. Halleux, avustajinaan M. Keup ja B. De Moor, avocats,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehenään B. Koopman,
- Euroopan komissio, asiamiehinään A. Lewis ja P. Ondrůšek,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13.9.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2038/1999 (EYVL 1999, L 252, s. 1) 33 artiklan 1 ja 2 kohdan tulkintaa sekä yhtäältä tuotantomaksujen ja lisämaksun kertoimen laskemisen vahvistamisesta sokerialalla markkinointivuodeksi 1999/2000 12.10.2000 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2267/2000 (EYVL 2000, L 259, s. 29) ja toisaalta sokerialan tuotantomaksumäärien vahvistamisesta markkinointivuodeksi 2000/2001 11.10.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1993/2001 (EYVL 2001, L 271, s. 15) pätevyyttä.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Raffinerie Tirlemontoise SA (jäljempänä Raffinerie) ja Belgian valtio ja joka koskee vaatimusta palauttaa liikaa maksetut markkinointivuosien 1999/2000–2004/2005 sokerintuotantomaksut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 2038/1999 johdanto-osan 14–17 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:
 - ”(14) Syyt, joiden vuoksi yhteisö on tähän saakka ylläpitänyt sokeri-, isoglukoosi- ja inuliinisiirappialalla tuotantokiintiöjärjestelmää, ovat edelleen perusteltuja. Järjestelmää on kuitenkin muutettu tuotannon viimeaikaisen kehityksen huomioon ottamiseksi ja tarvittavien välineiden antamiseksi yhteisölle, jotta varmistettaisiin oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti, että tuottajat vastaavat itse kokonaisuudessaan yhteisön tuotannon ja sen kulutuksen välisestä suhteesta johtuvien ylijäämien myyntikustannuksista. Tätä järjestelmää on kuitenkin rajoitettava ajallisesti ja pidettävä väliaikaisena.
 - (15) Sokerialan yhteinen markkinajärjestely on perustunut markkinointivuodesta 1986/87 tuottajien täyden rahoitusvastuun periaatteeseen kunkin markkinointivuoden osalta kiintiöt ylittävien yhteisön tuotantoylijäämien kaupaksi saattamisesta aiheutuvista tappioista suhteessa sisäiseen kulutukseen, ja kullekin yritykselle myönnettyjen tuotantokiintiöiden mukaisesti eriytettyjen hinta- ja myyntitakuiden järjestelmään. Sokerialalla tuotantokiintiöt myönnetään yritykselle määritetyn viiteajanjakson aikana tehokkaan tuotannon periaatteen perusteella. – –
 - (16) – – olisi toivottavaa jatkaa alan itserahoitusjärjestelmää ja tuotantotakuujärjestelmää kaudeksi, joka vastaa – – [kuutta markkinointivuotta].
 - (17) Taloudellisen vastuun periaate taataan edelleen tuottajien osuudesta muodostuvasta perustuotannosta perittävästä maksusta, jota sovelletaan kaikkeen A- ja B-sokerin tuotantoon, mutta joka rajoitetaan kahteen prosenttiin valkoisen sokerin interventiohinnasta, ja B-maksusta, jota peritään B-sokerin tuotannosta, mutta joka voi olla enintään 37,5 prosenttia viimeksi mainitusta hinnasta. Isoglukoosin ja inuliinisiirapin tuottajat maksavat tietyin edellytyksin osuuden näistä maksuista. – –”
- 4 Asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:
 - ”1. Ennen kunkin markkinointivuoden päättymistä todetaan

- a) A- ja B-sokerin, A- ja B-isoglukoosin sekä A- ja B-inuliinisiirapin ennakoitava määrä, joka on tuotettu meneillään olevan markkinointivuoden lukuun;
- b) sokerin, isoglukoosin ja inuliinisiirapin ennakoitava määrä, joka on myyty yhteisön sisäiseen kulutukseen meneillään olevana markkinointivuonna;
- c) vietävä ylijäämä, joka saadaan vähentämällä a alakohdassa tarkoitetusta määrästä b alakohdassa tarkoitettu määrä;
- d) ennakoitu keskimääräinen tappio tai ennakoidut keskimääräiset tulot sokeritonnilta meneillään olevana markkinointivuonna toteutettavien vientisitoumusten osalta.

Tämä keskimääräinen tappio tai nämä keskimääräiset tulot vastaavat tukien kokonaismäärän ja maksujen kokonaismäärän erotuksen suhdetta kyseisten vientisitoumusten kokonaistonnimäärään;

- e) ennakoitu kokonaistappio tai ennakoidut kokonaistulot kertomalla c alakohdassa tarkoitettu ylijäämä d alakohdassa tarkoitetulla keskimääräisellä tappiolla tai keskimääräisillä tuloilla.

2. Ennen markkinointivuoden 2000/2001 päättymistä todetaan kumulatiivisesti markkinointivuosien 1995/96–2000/2001 osalta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 26 artiklan 5 kohdan soveltamista

- a) vietävä ylijäämä, joka vahvistetaan toisaalta A- ja B-sokerin, A- ja B-isoglukoosin ja markkinointivuodesta 1994/1995 A- ja B-inuliinisiirapin lopullisen tuotannon ja toisaalta yhteisön sisäiseen kulutukseen myydyin sokerin, isoglukoosin ja markkinointivuodesta 1994/1995 inuliinisiirapin lopullisen määrän perusteella;
- b) kyseisten vientisitoumusten kokonaismäärästä johtuva keskimääräinen tappio tai keskimääräiset tulot sokeritonnilta laskettuna 1 kohdan d alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua laskusääntöä noudattaen;
- c) kokonaistappio tai kokonaistulot kertomalla a alakohdassa tarkoitettu ylijäämä b alakohdassa tarkoitettulla keskimääräisellä tappiolla tai keskimääräisillä tuloilla;
- d) perittyjen perustuotantomaksujen ja B-maksujen yhteismäärä.

Edellä 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ennakoitavaa kokonaistappiota tai ennakoitavia kokonaistuloja tarkistetaan c ja d alakohdassa tarkoitettujen toteamisten erotuksen perusteella.”

- 5 Sokerialan tuotantomaksujen määrät ja lisämaksun laskentakerroin markkinointivuodeksi 1999/2000 vahvistettiin asetuksella N:o 2267/2000. Sokerialan tuotantomaksujen määrät markkinointivuodeksi 2000/2001 vahvistettiin asetuksella N:o 1993/2001.
- 6 Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 19.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1260/2001 (EYVL L 178, s. 1) johdanto-osan 9–13 perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”(9) Syyt, joiden vuoksi yhteisö on tähän saakka ylläpitänyt sokeri-, isoglukoosi- ja inuliinisiirappialalla tuotantokiintiöjärjestelmää, ovat edelleen perusteltuja. Järjestelmää on kuitenkin muutettu tuotannon viimeaikaisen kehityksen huomioon ottamiseksi ja tarvittavien välineiden antamiseksi yhteisölle, jotta varmistettaisiin oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti se, että tuottajat itse vastaavat kokonaisuudessaan yhteisön tuotannon ja sen kulutuksen välisestä suhteesta johtuvien ylijäämien myyntikustannuksista. Muutoksia on tehty myös [Uruguayin kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986–1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa 22.12.1994 tehdyllä neuvoston] päätöksellä

94/800/EY [(EYVL 1994, L 336, s. 1)] hyväksytyjen Uruguayn kierroksen monenvälisen kaupallisten neuvottelujen tuloksena syntyneistä sopimuksista, jäljempänä 'GATT-sopimukset', johtuvien velvoitteiden noudattamiseksi.

- (10) – – Kiintiöjärjestelmä on syytä säilyttää markkinointivuosina 2001/2002–2005/2006 – –.
- (11) Sokerialan yhteinen markkinajärjestely perustuu toisaalta periaatteeseen, jonka mukaan tuottajilla on kunakin markkinointivuonna täysi taloudellinen vastuu kiintiöt ylittävien yhteisön tuotantoylijäämien kaupaksi saattamisesta aiheutuvista tappioista suhteessa sisäiseen kulutukseen, ja toisaalta kullekin yritykselle myönnettyjen tuotantokiintiöiden mukaisesti eriytettyjen hinta- ja myyntitakuiden järjestelmään. Sokerialalla tuotantokiintiöt myönnetään yritykselle määritetyn viiteajanjakson aikana todellisen tuotannon periaatteen perusteella.
- (12) – – Alan itserahoitusjärjestelmää ja tuotantotakuujärjestelmää on suotavaa jatkaa.
- (13) Edelleen taataan taloudellisen vastuun periaate tuottajien osuudesta muodostuvasta, perustuotannosta perittävästä maksusta, jota sovelletaan kaikkeen A- ja B-sokerin tuotantoon, mutta joka rajoitetaan kahteen prosenttiin valkoisen sokerin interventiohinnasta, ja B-maksusta, jota peritään B-sokerin tuotannosta, mutta joka voi olla enintään 37,5 prosenttia viimeksi mainitusta hinnasta. Isoglukoosin ja inuliinisiirapin tuottajat maksavat tietyin edellytyksin osuuden näistä maksuista. – –”

7 Asetuksen N:o 1260/2001 15 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”1. Ennen kunkin markkinointivuoden päättymistä todetaan

- a) A- ja B-sokerin, A- ja B-isoglukoosin sekä A- ja B-inuliinisiirapin ennakoitava määrä, joka on tuotettu kuluvan markkinointivuoden lukuun;
- b) sokerin, isoglukoosin ja inuliinisiirapin ennakoitava määrä, joka on myyty yhteisön sisäiseen kulutukseen kuluvana markkinointivuonna;
- c) vietävä ylijäämä, joka saadaan vähentämällä b alakohdassa tarkoitettu määrä a alakohdassa tarkoitettusta määrästä;
- d) ennakoitu keskimääräinen tappio tai ennakoidut keskimääräiset tulot sokeritonnilta kuluvana markkinointivuonna toteutettavien vientisitoumusten osalta.

Keskimääräinen tappio tai keskimääräiset tulot vastaavat tukien kokonaismäärän ja maksujen kokonaismäärän erotuksen suhdetta kyseisten vientisitoumusten kokonaistonnimäärään;

- e) ennakoitu kokonaistappio tai ennakoidut kokonaistulot kertomalla c alakohdassa tarkoitettu ylijäämä d alakohdassa tarkoitettulla keskimääräisellä tappiolla tai keskimääräisillä tuloilla.

2. Rajoittamatta 10 artiklan 3–6 kohdan soveltamista ennen markkinointivuoden 2005/2006 päättymistä todetaan kumulatiivisesti markkinointivuosien 2001/2002–2005/2006 osalta

- a) vietävä ylijäämä, joka vahvistetaan toisaalta A- ja B-sokerin, A- ja B-isoglukoosin ja A- ja B-inuliinisiirapin lopullisen tuotannon ja toisaalta yhteisön sisäiseen kulutukseen myydyin sokerin, isoglukoosin ja inuliinisiirapin lopullisen määrän perusteella;
- b) kyseisten vientisitoumusten kokonaismäärästä johtuva keskimääräinen tappio tai keskimääräiset tulot sokeritonnilta laskettuna 1 kohdan d alakohdan toisessa alakohdassa tarkoitettuna laskusäännön mukaisesti;

- c) kokonaistappio tai kokonaistulot kertomalla a alakohdassa tarkoitettu ylijäämä b alakohdassa tarkoitettulla keskimääräisellä tappiolla tai keskimääräisillä tuloilla;
- d) perittyjen perustuotantomaksujen ja B-maksujen yhteismäärä.

Edellä 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua ennakoitavaa kokonaistappiota tai ennakoitavia kokonaistuloja tarkistetaan c ja d alakohdassa tarkoitettujen toteamisten erotuksen perusteella.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 8 Raffinerie on sokerintuotantoyhtiö.
- 9 Raffinerie katsoi maksaneensa markkinointivuosilta 1999/2000–2005/2006 liikaa tuotantomaksuja ja nosti tästä syystä Belgian interventio- ja tukivirastoa (Bureau d'intervention et de restitution belge) vastaan kanteen saadakseen palautuksen liikaa maksetuista tuotantomaksuista.
- 10 Belgian interventio- ja tukiviraston vanhat sitoumukset, eli muun muassa velat ja saatavat, siirtyivät 1.7.2014 Belgian valtiolle.
- 11 Raffinerie esittää erityisesti markkinointivuosista 1999/2000 ja 2000/2001, että unionin tuomioistuimen 27.9.2001 antamassaan tuomiossa Zuckerfabrik Jülich ym. (C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591) soveltama päättely saattaa kyseenalaiseksi kyseisiä kahta markkinointivuotta varten asetuksilla N:o 2267/2000 ja 1993/2001 käyttöön otetun tuotantomaksujen laskemistavan, mutta unionin tuomioistuin ei ole joutunut sille tähän mennessä esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten yhteydessä lausumaan tuomiossaan hyväksymistään pätemättömyysperusteista kyseisten kahden asetuksen osalta.
- 12 Tässä tilanteessa tribunal de première instance de Bruxelles (Brysselin alioikeus, Belgia) on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - ”1) Onko [asetuksen N:o 2038/1999] 33 artiklan 1 kohtaa tulkittava erityisesti 27.9.2012 annetun tuomion Zuckerfabrik Jülich ym. (C-113/10, C-147/10 ja C-234/10[, EU:C:2012:591]) valossa siten, että keskimääräistä tappiota laskettaessa todellisten kustannusten kokonaismäärä on kaikkien vietyjen sokeriluokkien osalta jaettava vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko näille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei?
 - 2) Onko [asetuksen N:o 2038/1999] 33 artiklan 2 kohtaa tulkittava erityisesti 27.9.2012 annetun tuomion Zuckerfabrik Jülich ym. (C-113/10, C-147/10 ja C-234/10[, EU:C:2012:591]) valossa siten, että tuotantomaksujen yhteismäärää laskettaessa (vähennettävänä tai lisättävänä eränä) huomioon otettavat siirrot on laskettava kaikkien vietyjen sokeriluokkien osalta jakamalla todellisten kustannusten kokonaismäärä todellisuudessa vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko näille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei?
 - 3) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, ovatko asetus N:o 2267/2000 ja asetus N:o 1993/2001 pätemättömiä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Alustavia toteamuksia

- 13 Aluksi on mainittava yhtäältä, että asetuksen N:o 2038/1999 33 artikla, jossa vahvistettiin markkinointivuosina 1995/1996–2000/2001 perittävien tuotantomaksujen määrittämisperusteet, ja asetuksen N:o 1260/2001 15 artikla, jossa vahvistettiin markkinointivuosina 2001/2002–2005/2006 perittävien tuotantomaksujen määrittämisperusteet, ovat 1 kohtansa osalta olennaisilta osin samansisältöiset (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 31 kohta). Samoin asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 2 kohta ja asetuksen N:o 1260/2001 15 artiklan 2 kohta ovat olennaisilta osin samansisältöiset.
- 14 Toisaalta asetuksen N:o 2038/1999 johdanto-osan 15–17 perustelukappale, jotka ovat sen 33 artiklan taustalla, ovat olennaisilta osin samansisältöiset kuin asetuksen N:o 1260/2001 johdanto-osan 11–13 perustelukappale, jotka ovat viimeksi mainitun asetuksen 15 artiklan taustalla.
- 15 Tässä tilanteessa on Raffinerien, Belgian hallituksen ja komission esittämällä tavalla todettava, että asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä asetuksen N:o 1260/2001 15 artiklan 1 ja 2 kohtaa on tulkittava yhtenäisesti.

Ensimmäinen kysymys

- 16 Asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan keskimääräinen tappio vastaa tukien kokonaismäärän ja maksujen kokonaismäärän erotuksen suhdetta kuluvana markkinointivuonna toteutettavien vientisitoumusten kokonaistonnimäärään (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 46 kohta ja tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591, 39 kohta).
- 17 Käsitteen ”meneillään olevana markkinointivuonna toteutettavat vientisitoumukset”, jonka osalta tonnimäärä on asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan keskimääräisen tappion laskemisessa käytettävän murtoluvun nimittäjä, on sisällettävä kaikki kyseisen asetuksen 33 artiklan soveltamisalaan kuuluvat tuotemäärät, jotka on tarkoitus viedä Euroopan yhteisöstä, eikä sillä, onko vietäviksi tarkoitettuihin tuotemääriin kohdistunut vientitukea vai ei, ole merkitystä kyseisen käsitteen kannalta (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 49–51 kohta).
- 18 Niinpä kaikki asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan soveltamisalaan kuuluvat viedyt tuotemäärät siitä riippumatta, onko vientitukea tosiasiallisesti maksettu vai ei, on kyseisen artiklan 1 kohdan mukaan otettava huomioon, kun määritetään ennakoitu keskimääräinen tappio tuotetonnilta (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 61 kohta).
- 19 ”Tukien kokonaismäärän”, joka on asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan osa keskimääräisen tappion laskemisessa käytettävän murtoluvun osoittajaa, on puolestaan oltava suorassa yhteydessä kustannuksiin, joita sokerialan tuotteiden ylijäämien kaupaksi saattamisesta aiheutuu Euroopan unionin budjetille, ja sen on näin ollen perustuttava niiden vientitukien määrän huomioon ottamiseen, jotka on maksettu sen varmistamiseksi, että vientisitoumusten kohteena olevat tuotemäärät saatetaan kaupaksi (ks. vastaavasti tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-243/10, EU:C:2012:591, 48 ja 49 kohta).

- 20 Ensimmäiseen kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että keskimääräisen tappion laskemiseksi kyseisen säännöksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vientitukiin liittyvien todellisten kustannusten kokonaismäärä on jaettava kyseisten tuotteiden vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko kyseisille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei.

Toinen kysymys

- 21 On mainittava, että asetuksen N:o 2038/1999 ja erityisesti sen 33 artiklan mukaan tuotantomaksut lasketaan kokonaistappion perusteella (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 41 kohta).
- 22 Tässä yhteydessä on muistutettava, että kyseisellä asetuksella pyritään asetuksen N:o 1260/2001 tavoin ottamaan käyttöön ylijäämien kaupaksi saattamisesta aiheutuvien kustannusten itserahoitusjärjestelmä, jolla varmistetaan oikeudenmukaisesti mutta tehokkaasti, että tuottajat vastaavat itse kokonaan näistä kustannuksista. Omaksuttu laskentamenetelmä ei näin ollen saa käytännössä johtaa siihen, että kokonaistappio vahvistetaan lähtökohtaisesti suuremmaksi kuin yhteisön tuotantoylijäämän kaupaksi saattamista koskevaan vientitukeen liittyvät menot (ks. vastaavasti tuomio 8.5.2008, Zuckerfabrik Jülich ym., C-5/06 ja C-23/06–C-36/06, EU:C:2008:260, 44, 57 ja 60 kohta ja tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-243/10, EU:C:2012:591, 46 kohta).
- 23 Mainitun asetuksen 33 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan kokonaistappio saadaan kertomalla vietävä ylijäämä keskimääräisellä tappiolla. Keskimääräisen tappion yliarviointi johtaa tästä syystä vääjäämättä kokonaistappion yliarviointiin ja näin ollen liian suurien tuotantomaksujen asettamiseen (ks. analogisesti tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591, 47 kohta).
- 24 Asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu kokonaistappio määritetään kuitenkin kyseisen asetuksen 33 artiklan 1 kohdan d alakohdan toiseen alakohtaan sisältyvän laskentasäännön mukaisesti.
- 25 Niinpä edellä 17–19 kohdassa esitettyjä viimeksi mainittua säännöstä koskevia toteamuksia sovelletaan myös asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 2 kohdan b alakohdan yhteydessä.
- 26 Tästä seuraa, että toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tuotantomaksujen kokonaismäärän laskemiseksi on otettava huomioon keskimääräinen tappio, joka lasketaan jakamalla kyseisen säännöksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vientitukiin liittyvien todellisten kustannusten kokonaismäärä kyseisten tuotteiden vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko kyseisille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei.

Kolmas kysymys

- 27 On muistutettava unionin tuomioistuimen todenneen, ettei komission käyttämä laskentamenetelmä asetusten (EY) N:o 1762/2003, (EY) N:o 1775/2004, (EY) N:o 1686/2005 ja (EY) N:o 164/2007 oikaisemisesta ja sokerialan tuotantomaksujen vahvistamisesta markkinointivuosiksi 2002/2003, 2003/2004, 2004/2005 ja 2005/2006 3.11.2009 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1193/2009 (EUVL 2009, L 321, s. 1) säädettyjen kaltaisten sokerialan tuotantomaksujen määrien määrittämiseksi perustunut niiden vientitukien määrän huomioon ottamiseen, jotka on maksettu sen varmistamiseksi, että vientisitoumusten kohteena olevat, jalostettuihin tuotteisiin sisältyvät sokerimäärät saatetaan kaupaksi. Unionin tuomioistuin on nimittäin todennut, että kyseisessä laskentamenetelmässä kaikille näille määrille annetaan teoreettinen tukimäärä, joka perustuu komission mahdollisen tuen

tosiasiallisesta maksamisesta ja sen todellisesta määrästä riippumatta säännöllisin väliajoin vahvistamien määrien keskiarvoon (tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591, 48 kohta).

- 28 Koska tällaista teoreettista tukimäärää käytetään sen murtoluvun, jonka avulla keskimääräinen tappio lasketaan, osoittajan osana, kyseinen osoittajan suurentaminen johtaa vääjäämättä keskimääräisen tappion ja siis kokonaistappion yliarviointiin, mikä on asetuksen N:o 1260/2001 15 artiklan 1 kohdan vastaista (ks. vastaavasti tuomio 27.9.2012, Zuckerfabrik Jülich ym., C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591, 50 kohta).
- 29 Niinpä unionin tuomioistuin mitätöi 27.9.2012 antamallaan tuomiolla Zuckerfabrik Jülich ym. (C-113/10, C-147/10 ja C-234/10, EU:C:2012:591, 54 kohta) asetuksen N:o 1193/2009 lukuun ottamatta sen 3 artiklan säännöksiä, jotka unionin yleinen tuomioistuin oli jo kumonnut 29.9.2011 antamallaan tuomiolla Puola v. komissio (T-4/06, ei julkaistu, EU:T:2011:546).
- 30 On kuitenkin riidatonta, ettei laskentamenetelmä, jota komissio käytti asetuksissa N:o 2267/2000 ja N:o 1993/2001 säädettyjen kaltaisten sokerialan tuotantomaksujen määrien määrittämisessä, perustunut myöskään niiden vientitukien todellisen määrän huomioon ottamiseen, jotka on maksettu sen varmistamiseksi, että vientisitoumusten kohteena olevat, jalostettuihin tuotteisiin sisältyvät sokerimäärät saatetaan kaupaksi.
- 31 Koska tällainen laskentamenetelmä merkitsi edellä 28 kohdassa mainituista syistä keskimääräisen tappion ja siten myös kokonaistappion yliarvioimista, sitä on pidettävä myös asetuksen N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohdan vastaisena.
- 32 Kolmanteen kysymykseen on näin ollen vastattava, että asetukset N:o 2267/2000 ja N:o 1993/2001 ovat pätemättömiä.

Tuomion vaikutusten rajoittaminen ajallisesti

- 33 Komissio väittää, että kun otetaan huomioon asetusten N:o 2267/2000 ja N:o 1993/2001 antamisen jälkeen kulunut aika, pääasiassa kyseessä olevia vuosia koskevien tietojen löytämisen vaikeus ja se, että eräitä silloisia toimijoita ei enää ole, unionin tuomioistuimen olisi rajoitettava kyseisten asetusten pätemättömäksi toteamisen vaikutuksia siten, että ne katsottaisiin pätemättömiksi niiden yritysten osalta, jotka ovat nostaneet ennen tämän tuomion julistamispäivää kanteen tai esittäneet sitä vastaavan vaatimuksen saadakseen mainituilla asetuksilla vahvistettuina sokerialan tuotantomaksuina aiheuttomasti maksamansa määrät palautetuksi.
- 34 Tällaisella pätemättömyyden ajallisten vaikutusten rajoittamisella kanteen nostaneilta tai vaatimuksen esittäneiltä yrityksiltä ei komission mukaan vietäisi oikeussuojaa. Sillä sen sijaan vältettäisiin sellaisen tilanteen muodostuminen, joka voisi vääristää kilpailua vanhoihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten ja Euroopan unioniin vuodesta 2004 lähtien liittyneisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten välillä, koska ainoastaan ensin mainitut voisivat saada liikaa maksetut tuotantomaksujen määrät palautetuksi.
- 35 Belgian kuningaskunta puolestaan esitti istunnossa, ettei ennen tämän tuomion julistamispäivää kanteen nostaneiden yritysten ja tällaisen kanteen nostamatta jättäneiden yritysten tilanteita voida erotella toisistaan minkään objektiivisen eron perusteella, ja ehdotti näin ollen, että asetusten N:o 2267/2000 ja N:o 1993/2001 pätemättömäksi julistamisen vaikutukset rajataan koskemaan tulevaisuutta.

- 36 Raffinerie ja Alankomaiden kuningaskunta väittivät suullisissa lausunnoissaan, ettei nyt käsiteltävässä asiassa ole oikeusvarmuuteen liittyviä pakottavia syitä, jotka oikeuttaisivat rajoittamaan mainittujen asetusten pätemättömäksi julistamisen vaikutuksia ajallisesti.
- 37 Tämän osalta on muistutettava siitä, että silloin, kun se oikeusvarmuuteen liittyvien pakottavien syiden nojalla on perusteltua, unionin tuomioistuimella on SEUT 264 artiklan toisen kohdan, jota voidaan soveltaa analogisesti myös unionin toimen pätevyuden arviointia koskevassa SEUT 267 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä, nojalla harkintavalta kussakin yksittäistapauksessa todeta, miltä osin kyseisen toimen vaikutuksia on pidettävä pysyvinä (tuomio 28.4.2016, Borealis Polyolefine ym., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 103 kohta).
- 38 Niinpä unionin tuomioistuin on käyttänyt mahdollisuutta rajoittaa ajallisesti unionin säännösten pätemättömäksi toteamisen vaikutuksia silloin, kun oikeusvarmuutta koskevat pakottavat syyt, jotka johtuvat kaikista julkisista ja yksityisistä eduista kysymyksessä olevissa asioissa, estävät sen, että kyseisen säännösten perusteella tuomion antamispäivää edeltävänä ajanjaksona perityt tai maksetut määrät riitautettaisiin (tuomio 8.11.2001, Silos, C-228/99, EU:C:2001:599, 36 kohta).
- 39 Nyt käsiteltävässä asiassa markkinointivuosia 1999/2000 ja 2000/2001 koskevien tietojen löytämisen vaikeutta tai sitä, ettei tiettyjä pääasiassa kyseessä olevan aikakauden toimijoita enää ole, ei voida pitää oikeusvarmuuteen liittyvinä pakottavina syinä, jotka oikeuttaisivat rajoittamaan tämän tuomion ajallisia vaikutuksia.
- 40 Lisäksi se, että ”vanhoihin” jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten, jotka ovat olleet velvollisia maksamaan tuotantomaksuja markkinointivuosilta 1999/2000 ja 2000/2001, olisi saatava palautus liikaa maksetuista tuotantomaksuista, ei voi vääristää kilpailua kyseisten yritysten ja Euroopan unioniin vuodesta 2004 lähtien liittyneisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden yritysten välillä, koska palauttamisella pyritään ainoastaan päättämään ensin mainittujen yritysten ryhmälle epäedullinen tilanne.
- 41 Tässä tilanteessa tämän tuomion vaikutuksia ei ole syytä rajoittaa ajallisesti.

Oikeudenkäyntikulut

- 42 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Sokerialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13.9.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2038/1999 33 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että keskimääräisen tappion laskemiseksi kyseisen säännöksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vientitukiin liittyvien todellisten kustannusten kokonaismäärä on jaettava kyseisten tuotteiden vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko kyseisille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei.**
- 2) Mainitun asetuksen 33 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tuotantomaksujen kokonaismäärän laskemiseksi on otettava huomioon keskimääräinen tappio, joka lasketaan jakamalla kyseisen säännöksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vientitukiin liittyvien**

todellisten kustannusten kokonaismäärä kyseisten tuotteiden vietyjen määrien kokonaismäärällä riippumatta siitä, onko kyseisille määrille tosiasiallisesti maksettu vientitukea vai ei.

- 3) **Tuotantomaksujen ja lisämaksun kertoimen laskemisen vahvistamisesta sokerialalla markkinointivuodeksi 1999/2000 12.10.2000 annettu komission asetus (EY) N:o 2267/2000 ja sokerialan tuotantomaksumäärien vahvistamisesta markkinointivuodeksi 2000/2001 11.10.2001 annettu komission asetus (EY) N:o 1993/2001 ovat pätemättömiä.**

Allekirjoitukset